

**]** Så man kan groft sagt sige, at der ingen beskyttelse er af de privatansattes ret til ytringsfrihed.

OLUF JØRGENSEN, AFDELINGSFORSTANDER, DANMARKS JOURNALISTHØJSKOLE

# Hvor går grænsen for ansattes ytringsfrihed?

IBM fyrede i sidste uge jobkartelsagsøger Claus Bobbjerg Juul, fordi han var for åbenmundet. Men hvor går grænsen for ansattes ytringsfrihed?

## jobkarteller

Af Kristian Hansen

Uenigheden er til at tage at føle på, når det gælder grænsen for ansattes ret til at ytre sig i offentligheden.

Arbejdsgiveren siger, at det er svært at forestille sig situationer, hvor det er ok at ytre sig kritisk om virksomheden. Derfor bør der ingen slinger være i valsen.

Ansatte, der taler kritisk om virksomheden, skal ledelsen fyre uden at tøve et sekund, mener Dansk Industri.

Kun uduelige ledere fyrer kritiske medarbejdere. I et moderne demokrati skal virksomheder kunne håndtere en sund dialog med medarbejderne – også i offentligheden. Alle ansatte har ret til at sige deres mening, lyder der fra LO.

Juristen konstaterer, at privatansatte står svagt, når det gælder retten til ytringsfrihed.

k.hansen@cw.dk

→ Følg sagen her:  
cw.dk/tema/jobkarteller



**FYRET** Claus Bobbjerg Juul blev fyret, fordi han var for åbenmundet. Det rejser spørgsmålet om, hvorvidt man som privat ansat overhovedet må sige sin mening i offentligheden?  
Foto: Steffen Roland Nielsen

**]** Det er jo illoyalt. Det nytter simpelthen ikke, at medarbejdere, efter man er blevet enige om en strategi og kurs internt, så efterfølgende går ud og modsiger ledelsen.

TOM TOGSVERD, DIREKTØR, ITEK UNDER DANSK INDUSTRI

**]** Jobkarteller bryder med hele den måde, vi har indrettet vores samfundsmodel på, så hvis ingen kan stå frem og fortælle, hvad de mener om dem, også ansatte, så ser det skidt ud.

TINE AURVIG-HUGGENBERGER, NÆSTFORMAND, LO

## På Computerworld.dk raser debatten

Det store spørgsmål er om IBM's firing af jobkartelsagsøger Claus Bobbjerg Juul er i orden.

IBM vil ikke kommentere personsager, men lader igennem en intern besked til medarbejderne forstå, at Claus Bobbjerg Juul skulle have taget sagen op internt.

Omvendt forklarer Claus Bobbjerg Juul, at det forsøgte han skam, men blev henvist til den danske ledelse. Paradoksalt, når han netop ville spørge den internationale ledelse om, hvorvidt den danske ledelse handler i modstrid med IBM's internationale etiske retningslinjer med jobkarteller, mener han.

Vi bringer et uddrag af debatten.

### ]

#### Fyring måtte komme

**Thomas Frederiksen:** At Claus med eller uden Prosas rådgivning specifikt inddrager pressen i det omfang, som ligger ud over det fagretslige, er da helt til grin, hvis han ikke regnede med en firing.

### ]

#### 15 minutters berømmelse

**Morten Bromose:** På nuværende tidspunkt har hr. Bobbjerg opbrugt sine 15 minutters berømmelse og burde vel efterhånden være klar over, at der er grænser for, hvad en arbejdsgiver kan/vil finde sig i.

Som IBM-ansat har jeg fulgt sagen, og haft svært ved at forstå bevæggrunden... hvis du er så utilfreds, så smut da!

Men hvem har stor lyst til at ansætte en med den baggrund?

### ]

#### Svar på tiltale

**Jørgen Larsen:** Ærligt talt. Vil du betegne den bemærkning som andet end et forsøg på karaktermord?

"Som IBM-ansat har jeg fulgt sagen, og haft svært ved at forstå bevæggrunden... hvis du er så utilfreds, så smut da! Men hvem har stor lyst til at ansætte en med den baggrund?"

Undskyld mig, er det ikke netop det, der er problemet? Hans erhvervsmæssige muligheder er jo begrænset af de hemmelige jobklausuler.

### ]

#### Respekt

**Mogens Nørgaard:** Jeg kan også kun undre mig over, at IBM gør noget så forudsigeligt i denne sag. Det kan da ikke give andet end dårlig omtale, og det var vel netop det, de gerne ville undgå.

Som gammel Venstre-vælger kan jeg også kun være fuldstændig uforstående over for Claus Hjorts fødsleben i denne sag. Han skulle jo netop gå forrest og få erklæret alle disse aftaler ugyldige og ulovlige, og ikke kun de "hemmelige".

Desværre er fagforeningerne jo også i stor stil hoppet på det kompromis, som jo reelt intet er værd for folk med job.

Og derfor fortjener Claus fra IBM den støtte, vi kan give ham for at tage fat i det og modigt stå frem på den måde, han gør.

Stor respekt!

→ Læs hele debatten her:  
cw.dk/art/39132

## Fyresedlen

Uddrag af brevet:

"Du er fritstillet med omgående virkning."

"Baggrunden for opsigelsen er din gentagne offentlige og illoyale optræden over for IBM, din miskreditering af IBM og din bevidste tilsidesættelse af at gøre brug af de etablerede interne informations- og klageadgange til fordel for offentlig kritik af IBM, senest i Computerworld Online den 27. april."

Søren Vendel Hansen  
Personalechef



## Juristen



**Oluf Jørgensen, afdelingsforstander, Danmarks Journalisthøjskole:** Privatansatte er dårligere stillet end offentligt ansatte. Senest har Norge fået en bestemmelse i den norske arbejdsmiljølov, der omfatter både privat og offentligt ansatte.

I det fagretlige system er det for et halvt år siden anerkendt, at en privatansat tillidsmand fik en advarsel, fordi han udtalte til et fagligt tidsskrift, at det ville blive vanskeligt at klare opgaverne med en mindre bemanding på et trykkeri.

Så man kan groft sagt sige, at der ingen beskyttelse er af de privatansattes ret til ytringsfrihed.

Det er kendsgerningen i dag. Først hvis der bliver ført en sag til den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, vil der formodentlig blive nogle mere faste retningslinjer.

I nogle lande er der en vis beskyttelse af privatansatte. Senest har Norge fået en bestemmelse i den norske arbejdsmiljølov, der omfatter både privat og offentligt ansatte.

## Arbejdsgiveren



**Tom Togsverd, direktør, ITEK under Dansk Industri:** Det er jo illoyalt. Det nytter simpelthen ikke, at medarbejdere, efter man er blevet enige om en strategi og kurs internt, så efterfølgende går ud og modsiger ledelsen. Her i huset forventer vi, at

vores medarbejdere er ambassadører, der også til private sammenkomster forsøger at sælge vores synspunkter. De er altid i arbejdstøjet.

Og i IBMs tilfælde havde de jo i sidste ende ingen anden mulighed end at skride til fyring. Jeg mener faktisk, at de har en god sag. Medarbejdere kan påvirke internt og deltage i diskussioner der, men når der er taget en solidarisk beslutning, så må man som medarbejder holde sig til den.

Kritiske ytringer i det offentlige rum fra talerstole eller i medier tvinger simpelthen virksomheder til at fyre ansatte. Og mit råd til virksomhederne er da også: Ingen slinger i valsen.

Vi oplever ikke særligt mange problemer på det private område, netop fordi folk har

lært det. Faktisk mener jeg også, at de offentligt ansatte engang imellem får for lang snor. Ansatte har en loyalitetsforpligtelse, og kan man ikke stå inde for ledelsens beslutninger, må man finde sig et andet sted at arbejde.

Man kan da heller ikke som sygehusdirektør have, at læger fortæller i medierne, at de har for få ansatte til at kunne klare deres job.

Det er et spørgsmål om at bruge sin sunde fornuft. Som enkeltperson må man gerne mene noget andet end virksomheden, men det skal man ikke ytre sig om rundt omkring. Kun i meget få tilfælde, hvor der er tale om direkte ulovlige ting der skal frem i lyset, er det fair at stå frem, men det gælder forsvindende få sager.

## Fagforeningen



**Tine Aurvig-Huggenberger, næstformand, LO:** Ingen skal regulere lønmodtagernes ret til at sige deres mening – slet ikke arbejdsgiverne. Vi har i de seneste to år diskuteret ytringsfrihed rigtigt meget herhjemme. Og ytringsfrihed drejer sig ikke kun om tegninger, det er jo helt fundamentalt at kunne sige det, man mener.

Ofte er der tale om væsentlige samfundsmæssige problemstillinger, som nu sagen med IBM.

Jobkarteller bryder med hele den måde, vi har indrettet vores samfundsmodel på, så hvis ingen kan stå frem og fortælle,

danne præcedens. Men Dansk Industris holdning på området er jo helt ude i hampen. Lønmodtagere må selvfølgelig ikke røbe forretningshemmeligheder, men alle har da ret til at sige deres mening – også selvom den skulle være i modstrid med arbejdsgiveren.

Vi har i de seneste to år diskuteret ytringsfrihed rigtigt meget herhjemme. Og ytringsfrihed drejer sig ikke kun om tegninger, det er jo helt fundamentalt at kunne sige det, man mener.

Ofte er der tale om væsentlige samfundsmæssige problemstillinger, som nu sagen med IBM. Jobkarteller bryder med hele den måde, vi har indrettet vores samfundsmodel på, så hvis ingen kan stå frem og fortælle,

hvad de mener om dem, også ansatte, så ser det skidt ud.

En moderne virksomhed bør kunne håndtere en dialog i pressen med sine medarbejdere, ellers er det ledelsen, der er uduelig.

Ligesom medarbejdere i Arriba forhåbentlig fortæller os, hvis der er noget galt med sikkerheden, selvom ledelsen ikke vil have det frem, er det vigtigt, at folk hos IBM står frem og siger, at virksomheden bryder med kernen i vores arbejdsmarked.

Ellers ville det jo aldrig komme frem.

Der er behov for, at vi får fæstnet de private lønmodtageres rettigheder på denne front på samme måde, som de offentligt ansatte har nogle mere faste retningslinjer og bedre rettigheder.